

Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu Şube hattının Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devri hakkında kanun lâyihası ve İktisat, Münakalât ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/104)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-549/891

1 . IV . 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu şube hattının Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devri hakkında İşletmeler Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İcra Vekilleri Heyetince 13 . III . 1957 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

1942 yılında Tavşanlı - Linyit havzasının Devlet Demiryolları şebekesine bir şube hattı ile bağlanması lüzumu tahakkuk ettiğinden o zaman alâkalı vekâletlerin temsilcilerinden mürekkep komisyonda tahsisat yokluğu bakımından hattın Nafia Vekâletince derhal inşasına girilmesi kabil olamadığı ve gerekli ödeneğin alınması da vakit kaybedilmesini mucibolacağı mülâhazasıyle hattın Etibank tarafından inşasına derhal başlanılması muvafık görülmüş ve bu mevzuda yapılan teklif üzerine İcra Vekilleri Heyetince, 20 . X . 1942 tarihli ve 2/18837 sayılı Kararla bahsi geçen şube hattının Nafia Vekâletinin teknik yardımıyle Etibank tarafından yaptırılması kabul olunmuştur. Bu esaslar dairesinde hareket edilerek hat inşa olunmuş ve işletilmesi için, 15 . III . 1944 tarihinde, mülga Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğü emrine verilmiştir. Bu hattın inşası için ceman 4 028 700 lira sarf olunmuştur. Bu meblâğın 2 752 326 lirasını fiilen Etibank sarf etmiştir; 1 191 734 lirası mülga Devlet Demiryolları İdaresinden ödünç olarak alınan ray ve traversin kıymetidir. Hat işletilmeye açıldıktan sonra inşa bedelinin Etibanka ödenmesi hususunda yapılan çalışmalar malî imkânsızlıklar dolayısıyla müspet bir sonuca vardirolamamıştır. Hattâ mülga Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1945 yılı Bütçe Kanununun 9 ncu maddesine, «Etibank tarafından yaptırılan Tavşanlı - Tunçbilek hattının, Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünce işletilmek üzere satınalmaya ve karşılığını idarenin 1945 ve mütaakıp yıllar içinde tahminlerden fazla alınamayacak gelirleri ile ödemeye Ulaştırma Bakanı yetkilidir...» hükmü konulduğu ve aynı idarenin 1946 yılı Bütçe Kanununa da buna benzer bir hüküm vaz'olunmuş halde bu yıllar içinde gelir fazlası sağlanamadığından Etibanka hiçbir tediye yapılamamış ve mütaakıp yıllar bütçelerine her hangi bir tahsisat koyma imkânı hâsıl olamamıştır. Ayrıca anılan idarenin mütaakıp yıllar Bütçe kanunlarında 1945 - 1946 yıllarında konulan hükümlere benzer hükümlere de yer verilmemiştir. Bu durumun devamı Devlet Demiryolları İdaresinden Etibankın almış olduğu ödünç malzeme dolayısıyla iki teşekkül arasında bir de dâva zuhur etmesine sebebiyet vermiştir. Dâva bu kanuna intizaren bekletilmektedir. Bu

vaziyet muvacehesinde on seneden fazla bir zamandır muallâkta kalan bu hesabın tasfiye edilmesi için ilişik kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Mevcut durumun ıslah ve tasfiye edilebilmesi için evvelâ fiilen Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi elinde bulunan mezkûr hattın bu İşletmeye devrinin kanunlaştırılmasına ihtiyaç hâsıl olmaktadır. Lâyihanın birinci maddesi bu maksadı temin etmektedir.

Kendisine bu suretle devredilen Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu Şube hattının inşası dolayısıyla Etibanka mülga Demiryolları İdaresince verilen ray ve traversin karşılığı 1 191 734 liranın Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi tarafından bu bankadan artık talebedilmemesi gerekmektedir. Lâyihanın 2 nci maddesi bu maksadı temine mâtuftur.

Sözü edilen şube hattının Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devredilmesi bu hattın inşasına sarf etmiş olduğu 2 752 326 liralık bir kıymetin Etibankın mevcutları arasından çıkarılmasını intacettiğinden bankanın ödenmiş sermayesi bu miktar azalacaktır. Lâyihanın 3 ncü maddesinde bu cihet ifade edilmiştir.

4 ncü madde meriyet tarihine, 5 nci madde de kanunun yürütülmesine taallûk etmektedir.

İktisat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisat Encümeni

Esas No: 1/104

Karar No: 6

21 . 1 . 1958

Yüksek Reisliğe

Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu Şube hattının Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devri hakkında kanun lâyihası, ilgili Hükümet mümessillerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Hükümet esbabı mucibesinde serd edilen hususlar encümenimizce de yerinde mütalâa edilerek kanun lâyihasının birinci maddesi bir yekân hatasıyla tadilen, 2, 3, 4 ve 5 nci maddeleri ise aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Münakalât Encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe saygıyla sunulur.

İktisat Encümeni Reisi

İstanbul

N. A. Sav

Kâtip

Gazianteb

I. Daâ

Edirne

S. Parsoy

İsparta

H. Ongun

İmzada bulunamadı

Sivas

Y. Kocabay

Mazbata Muharriri

Zonguldak

S. Başol

Afyon K.

N. Topçuoğlu

İmzada bulunamadı

Giresun

T. İnanç

İstanbul

İ. Altabev

İmzada bulunamadı

Zonguldak

C. Z. Aysan

Münakalât Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Münakalât Encümeni
Esas No: 1/104
Karar No: 7

6 . VI . 1958

Yüksek Reisliğe

Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu Şube hattının Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devri hakkında kanun lâyihası, ilgili Hükümet mümessillerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Hükümet esbabı mucibesinde serd edilen hususlar encümenimizce de yerinde mütalâa edilerek kanun lâyihasının 1 nei maddesi İktisat Encümeninin tadil ettiği şekilde, diğer maddeleri ise lâyihadaki şekilde aynen ve ittifakla kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Münakalât Encümeni Reisi	Mazbata Muharriri
Bilecik	Afyon K.
<i>Y. Üresin</i>	<i>R. Çerçel</i>
Kâtip	
Balıkesir	Adana
M. Iştın	K. Satır
İmzada bulunamadı	İmzada bulunamadı
Antalya	Bitlis
<i>S. Erdem</i>	S. İnan
	İmzada bulunamadı
İsparta	Muğla
<i>T. Tıgh</i>	<i>S. Pekin</i>
Kastamonu	Zonguldak
<i>A. Gözlük</i>	<i>H. Ulus</i>

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/104
Karar No. 136

9 . VI . 1959

Yüksek Reisliğe

Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu Şube hattının Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devri hakkında İşletmeler Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İera Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 1 . IV . 1957 tarihli ve 71 - 549/891 sayılı tezeresiyle gönderilen ve geçen intihap devresinde seçimin yenilenmesi dolayısıyla hükümsüz kalıp bu devrei intihabiyede Hükümet tarafından ihyası talebolunan kanun lâyihası İktisat ve Münakalât encümenleri mazbataları ile birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla sâlâhiyetli Hükümet mümessilleri huzuriyle tetkik ve müzakere edildi.

Lâyihanın esbabı mucibesinden ve Hükümet

mümessillerinin verdikleri izahattan anlaşıldığı üzere halen Devlet Demiryolları tarafından işletilmekte olan Tavşanlı - Tunçbilek demiryolu vaktiyle, emsali gibi, Nafia Vekâletince inşa ettirilerek Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğüne devredilmesi iktiza ettiği halde bütçeye gereken tahsisatın konulmasındaki müşkülât dolayısıyla 1942 yılında İera Vekilleri Heyetince ittihaz olunan bir kararla Etibanka yaptırılmış ve hattın inşası da Etibanka ceman 3 944 060 liraya malolmuştur. Banka bu meblâğın 2 752 326 lirasını kendi kaynakları ile temin etmiş ve ayrıca mülga Devlet Demiryolları İdaresinden de 1 191 734 liralık ödünç ray ve traversi almak suretiyle hattı

tamamlamıştır. İnşaatı ikmal olunan hat 1944 yılında işletilmek üzere mülga Devlet Demiryolları İdaresine verilmiştir.

Etibankın sarf ettiği meblâğlar şimdiye kadar bankaya iade edilmediği gibi bankanın Devlet Demiryolları İdaresinden aldığı malzeme bedelinden mütevellit horeu da tasfiye olunmamış ve keyfiyet senelerden beri devam eden bir ihtilâf ve dâva mevzuu da olmuştur.

Kanun lâyihası, ihtilâfların hallini ve mevcut hesapların tasfiyesini temin maksadiyle ihzar edilmiş bulunmakta olup encümenimize de uygun mütalâa edilerek İktisat Encümeninin tadilen kabul etmiş olduğu metin üzerinden maddelerin müzakeresine geçilmiş ve birinci madde metninde kelime değişikliği yapılmak suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere

Yüksek Reislîğe sunulur.

Reis V.	Mazbata M.	
Muğla	İzmir	Afyon K.
N. Özsan	B. Bilgin	N. Topcuoğlu
Afyon K.	Artvin	Çorum
M. A. Ülgen	H. Çeltikçioğlu	Y. Gürsel
Diyarbakır	Gazianteb	İsparta
H. Turgut	E. Cenani	T. Tırlı
İstanbul	İstanbul	İzmir
N. Kırşan	N. N. Yücel	D. Akbel
Kastamonu	Kayseri	Kütahya
M. İslâmoğlu	O. Kavuncu	S. S. Nasuhoglu
Manisa	Nevşehir	Rize
S. Mihçioğlu	N. Önder	İ. Akçal
Süird	Sinob	Trabzon
M. D. Süalp	Ö. Özen	İ. Şener
Yozgad		Zonguldak
T. Alpay		H. Timur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tavşanlı - Tunçbilek demiryolu Şube hattının Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devri hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 4 028 700 lira harcanmak suretiyle 1943 yılında inşası ikmal edilen ve halen Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi elinde bulunan Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu şube hattı, 6186 sayılı Kanunun geçici birinci maddesinde yazılı heyet tarafından takdir edilecek kıymeti mukabilinde, Devletçe, sermayesine mahsuben Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devredilmiştir.

MADDE 2. — Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu Şube hattının inşasında kullanılmak üzere verilen malzeme bedeli olarak Mülga Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum Müdürlüğünün Etibanktan alacağı olup Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine intikal eden 1 191 734 lira terkin edilmiştir.

MADDE 3. — Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu Şube hattının inşası için Etibank tarafından sarf edilmiş bulunan 2 752 326 lira bu Bankanın ödenmiş sermayesinden tenzil edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 5. — Bu kanun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

13 . III . 1957

Başvekil

A. Menderes

İKTİSAT ENCÜMENİNİN TADİLİ

Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu Şube hattının Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devri hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 3 944 060 lira harcanmak suretiyle 1943 yılında inşası ikmal edilen ve halen Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi elinde bulunan Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu Şube hattı, 6186 sayılı Kanunun geçici birinci maddesinde yazılı heyet tarafından takdir edilecek kıymeti mukabilinde, Devletçe, sermayesine mahsuben Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devredilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu Şube hattının Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devri hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 3 944 060 lira harcanmak suretiyle 1943 yılında inşası ikmal edilen ve halen Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi elinde bulunan Tavşanlı - Tunçbilek Demiryolu Şube hattı, 6186 sayılı Kanunun geçici birinci maddesinde yazılı heyet tarafından takdir edilen kıymet mukabilinde, Devletçe, sermayesine mahsuben Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesine devredilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Hükümetin beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Devlet Vekili
M. C. Bengü
Devlet Vekili ve
Millî M. V. V.
S. Ergin
Devlet Vekili
E. Kalafat
Devlet Vekili
C. Yardımcı
Adliye Vekili
H. A. Göktürk
Millî Müdafaa Vekili

Dahiliye Vekili
N. Gedik
Hariciye Vekili

Maliye Vekili
H. Polatkan
Maarif Vekili
A. Özel
Nafia Vekili ve
Hariciye V. V.
E. Menderes
İkt. ve Ticaret Vekili
A. Aker
Sıh. ve İç. Mua. Vekili
N. Körez
Güm. ve İnh. Vekili
H. Hüsman
Ziraat Vekili
E. Budakoğlu
Münakalât Vekili
A. Demirer
Çalışma Vekili
Mümtaz Tarhan
İşletmeler Vekili
S. Ağaoğlu